

Deres ref: 16/4112 SL TV/MAH

Dato: 1. februar 2017

Hørings svar – endret beskatning av fondskonto

Vi viser til oversendt høringsbrev av 27. oktober 2016, og avgir herved høringsuttalelse i saken.

Finansdepartementet foreslår at investering i aksjer og andre verdipapirer gjennom kapitalforsikring (fondskonto) skal skattlegges likt med investering i verdipapirfond når forsikringselementet er lite. Departementet mener det som reelt sett er aksjeinvesteringer, bør skattlegges på en ensartet måte.

Forslaget innebærer ikke likebehandling av spareformene

Vi har forståelse for departementets tilnærming, men vi ser ikke at de foreslåtte reglene likebehandler spareformene. Fondskontoer med et lavere forsikringselement enn 50 prosent vil komme dårlig ut, fordi departementet foreslår at alle utbetalinger fra fondskontoen – som ikke er knyttet til opphør av kontoforholdet – skal skattlegges likt med utbetalinger fra verdipapirfond. Dette innebærer, slik vi forstår det, at utbetalinger fra fondskontoen skal behandles som utbytte eller renteinntekt – uavhengig av om fondskontoen har gitt noen reell avkastning. Det er først ved opphør av kontoforholdet at det skal gjennomføres et skattemessig realisasjonsoppgjør. Når alle utbetalinger fra fondskontoen (før opphør) skal skattlegges som inntekt, vil dette skape en innlåsingseffekt som gjør spareformen lite attraktiv.

Et eksempel illustrerer virkningen: I år 1 settes 1 million kroner inn på fondskontoen. Beløpet investeres i aksjer. I år 3 er verdien fortsatt 1 million kroner, men eier trenger å ta ut 500.000 kroner i forbindelse med et bilkjøp. Eier blir beskattet for en inntekt på 500.000 kroner (minus skjerming), til tross for at han ikke har hatt noen verdiøkning på fondskontoen. Det er først ved avvikling av kontoen (gjenkjøp) han vil kunne få fradrag for et tilsvarende tap.

Etter vårt syn viser eksemplet at forslaget innebærer at investeringer i aksjer gjennom fondskonto nettopp ikke blir skattlagt etter tilsvarende regler som andre aksjeinvesteringer. Hadde en i eksemplet i stedet investert i for eksempel et verdipapirfond, ville en realisasjon av halvparten av andelene ikke utløst noen skatt.

Forslaget åpner for tilpasninger

Det er også en svakhet ved det fremlagte forslaget at det åpner for tilpasninger. Etter forslaget skal aksjeandelen baseres på gjennomsnittet av aksjeandelen i ervervsåret og salgsåret.

En investor kan dermed, slik vi forstår forslaget, i slutten av år 1 opprette fondskonto og ha midlene som bankinnskudd, investere i aksjer i år 2, selge aksjene i slutten av år 5, før han

avvikler kontoen i januar år 6. Selv om han er aksjeeksponert hele veien, vil avkastningen skattlegges som kapitalinntekt, altså uten oppreguleringen som gjelder for eierinntekter.

Dette er riktignok tilsvarende regler som for verdipapirfond, men det er klart mindre praktisk at fondet foretar denne type tilpasninger enn at den enkelte gjør det selv på fondskontoen.

Behov for endringer?

Med dagens regler er fordelene med fondskontoen blant annet at avkastningen skattlegges som kapitalinntekt, mens ulempen blant annet er at det ikke gis skjerming.

En kan ikke uten videre fastslå om en fondskonto er mer gunstig skattemessig enn for eksempel en aksjesparekonto – dette vil være avhengig av oppnådd avkastning og nivået på skjermingsrenten. Når det ene ikke er klart mer gunstig enn det andre, kan det spørres om det er i det hele tatt er behov for å endre skattereglene for fondskonto.

Ulike spareformer (direkte investering i aksjer, via selskap, gjennom aksjesparekonto eller fondskonto) har i dag ulike fordeler og ulemper – både skattemessig og på andre måter. Via fondskontoen kan en for eksempel – i motsetning til via en aksjesparekonto – investere i selskaper utenfor EØS-området, kombinasjonsfond og bankinnskudd. Og selv et svært lite forsikringselement har en realitet, blant annet ved at en har mulighet til å oppnevne en begunstiget, og dermed i større grad ha mulighet til å styre hvem som mottar midlene ved død (selv om bankene vel praktiserer det ulikt om det er 101 % eller 1 % som går til den begunstigede).

Etter vårt syn er det hensiktsmessig å opprettholde disse ulike måtene å spare på. Fondskontoen har sin plass i markedet, og vi ser ikke noe stort behov for endringer – i hvert fall ikke når de foreslåtte endringer er så lite gunstige. Det er videre viktig å ha stabile og forutsigbare regler – noe som også taler for å beholde reglene som de er.

Dersom skattereglene for fondskonto uansett skal endres, mener vi en bør gå lenger i å likestille fondskontoen med andre spareformer. Dette gjelder både for reglene om uttak omtalt ovenfor, men også blant annet reglene om verdsettingsrabatt i formuesskatten.

Med vennlig hilsen

Skattebetalerforeningen

Karine Ugland Virik
administrerende direktør

Rolf Lothe
fagsjef